

Aftenposten

Grunnlagt 1860 av Chr. Schibsted

Sjefredaktør Hilde Haugsgjerd	Politisk redaktør Harald Stanghelle	Nyhetsredaktør Ole Erik Almlid	Utviklingsredaktør Skjalg Engebø	Adm. direktør Sondre Gravr
----------------------------------	--	-----------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------

Leder tirsdag 26. mars 2013

Kypros puster lettet ut, men prisen kan bli høy

KYPROS ER REDDET fra et økonomisk sammenbrudd og utmeldelse fra eurosonen, men landet går meget vanskelige tider i møte. Det er konklusjonen etter at den kypriotiske regjeringen i helgen forhandlet frem en avtale med EUs finansministre. Det internasjonale pengefondet og Den europeiske sentralbanken.

Avtalen innebærer at Kypros får utbetalt en redningspakke på 10 milliarder euro, som tilsvarer rundt 75 milliarder kroner. Både finansmarkederne og kypriotiske småsparere trekker et lettelsens sukk. Andre berørte parter, spesielt russiske innskytere i kypriotiske banker, reagerer med helt andre følelser, men trolig til liten nytte.

INGENTIING ER GRATIS, og krisehjelpen til Kypros har som betingelse at landet selv skaffer 5,8 milliarder euro fra sin egen banksektor. Planene om å dekke dette gjennom en engangsskatt på bankinnskudd utløste en bølge av demonstrasjoner. Ved avstemningen i nasjonalforsamlingen stemte ikke én eneste representant for.

Forslaget var meget uklokt, fordi det truet med å undergrave tilliten til bankene hos folk flest. Det har hele tiden vært et grunnleggende prinsipp at alle kontoer opp til en viss beløpsgrense skulle være garantert sikre. Så kom det et forslag om å innføre en viss prosent av alle innskudd, uansett størrelse. Det er underlig at ingen fullt ut forsto de farlige konsekvensene av en slik politikk – ikke bare for Kypros, men i hele EU-området.

Protestene har åpenbart hatt en positiv virkning ved at politikere og økonomer ble tvunget til å ta en ekstra runde

© AFTENPOSTENS RETTIGHETER

Se: aftenposten.no/generellebetingelser

All utgivelse av stoff i Aftenpostens publikasjoner skjer kun i henhold til Aftenpostens generelle vilkår for rettigheter til stoff. Innsendt stoff honoreres i allmønelighet ikke med mindre annet er avtalt. Publikationsvilkårene gjelder for så vel honorert som ikke honorert stoff. Vilkårene innebærer bl.a. at Aftenposten betinger seg rett til å arkivere og utgi stoff i elektronisk form fra Aftenpostens elektroniske redaksjonsarkiv eller andre databaser som Aftenpostens har avtale med. Dette innebærer også publisering på internett, andre elektroniske distribusjonskanaler og lignende. Bruk av Aftenpostens stoff og annonser er ikke tillatt med mindre dette er hjemlet i lov eller særskilt avtalt. © Aftenposten

re i det spesialselekt...
brydde seg derimot ikke om hvor i Etiopia
bønnene kanskje kunne ha kommet fra.

den innt...
til å krølle laken med kjæresten.

Debatt

Láraus L. Blöndal
Høyesterettsadvokat

Stefán Már Stefánsson
professor i rettsvitenskap,
Universitetet i Island

Island. Det er uakseptabelt at en stat kan presses til å påta seg byrdefulle forpliktelser uten rettslig grunnlag.

Ubesvarte spørsmål

8. oktober 2008 brøt banksystemet på Island sammen, noe som rev med seg det finansielle grunnlaget med påfølgende dominoeffekter i andre deler av det islandske samfunn.

Den islandske stat var under et intenst press fra både den britiske og den nederlandske regjering, men også fra nesten hele det internasjonale samfunn, for å påvirke Island til å utbetale innskuddene til innskyterne i Storbritannia og Nederland og til å vedstå seg «sine internasjonale forpliktelser», som det ble uttalt. De andre nordiske land som tradisjonelt var Islands nærmeste internasjonale venner, lånte den islandske stat hardt tiltrengte midler som var det nødvendige for å oppfylle Islands «redningspakke» hos IMF. De nordiske land gjorde dette kun på det vilkår at Island respekterte og etterlevde sine «internasjonale forpliktelser».

Intet lovbrudd

Det er uklart om Island ville ha mottatt utbetalinger fra IMF hvis det ikke hadde vært for innsatsen til IMF's direktør og USAs modige avgjørelse – ved å bruke sine stemmer i IMF, til å vedta at den første revisjon av «redningspakken» skulle legges frem for IMF's styre på tross av sterk motstand fra Nederland og Storbritannia og deres politiske allierte.

28. januar 2013 avsa EFTA-domstolen sin avgjørelse i saken om Islands antatte brudd på EØS-avtalen ved ikke å ha utbetalt midler til de nederlandske og britiske innskyterne i Icesave. Rettens konklusjon var klar: Island var ikke skyldig i noe lovbrudd med henhold til EØS.

Sakens foranledning og EFTA-dommen reiser følgende spørsmål:

1. Har folkeretten oppfylt sin hensikt som vern for de små nasjoner? Ved stormakters og internasjonale organisasjoners samhandling var en nær ved at det ble påtvunget Island en løsning som ville ha vært i strid med folkeretten og som også mest trolig ville ha skapt fremtidige, enorme økonomiske problemer.

2. Hvilket ansvar har stater og internasjonale organisasjoner som utsetter små stater for utilbørlig press for å gjennomtvinge rettsstridig oppfyllelse av ikke-eksisterende gjeld på vilkår som trolig ville ha skapt alvorlige økonomiske vanskeligheter for denne stat?

3. Hvilket ansvar har EU for å ha gitt sine borgere og medlemsstater det inntrykk at bankgarantifondet er i sin fulle orden og om krisen kommer, vil dekke alle innskudd når det er klart at systemet er ubrukelig, slik det følger i EFTA-domstolens avgjørelse?

Et paradoks

Videre diskusjoner er nødvendig for å finne løsninger for de åpenbare begrensninger i det eksisterende systemet. Det er uakseptabelt at en stat kan presses til å påta seg byrdefulle forpliktelser uten rettslig grunnlag. Det er dessuten et paradoks at små nasjoner har vanskelig med å ivareta sine rettigheter etter det rettsystem som nettopp er laget for å verne de små land.

PFU

Aftenposten arbeider etter Vær

Varsomplakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presseforbund, som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål.

Adresse: PPU, Rådhusgt. 17,

på 46 Sentrum, 0101 Oslo